

подпаднала на 1018 година подъ гръцко иго и училищата се затворили. Въ второто българско царство при Асѣновци пакъ зели да се появяватъ български училища.

Иванъ Асѣнъ II билъ уменъ царъ; той подарявалъ имоти на манастиритъ да отварятъ и подържатъ училища. — Но прочути, работливи и учени учители не е имало чакъ до патриарха Евтимия. Прѣзъ управлението на царъ Александра се появилъ единъ ученъ български монахъ. Той се казвалъ *отецъ Теодоси* и основалъ до село Килифарево (търновска околия) манастиръ и училище. Тука той събралъ 50 ученици отъ България, Сърбия, Влашко и Унгария. Изучилъ ги да четатъ, пишатъ и прѣписватъ много църковни книги. Неговъ бѣлѣжитъ ученикъ е послѣдния български патриархъ *Евтими* (1370 година). Той отворилъ въ Търново духовно училище, дѣто събралъ отъ разни страни даровити ученици и ги училъ не само да четатъ и пишатъ правилно, но имъ прѣподавалъ граматика, въроучение и други духовни науки.

Килийно училище. — Когато турцитъ завладѣли България прѣзъ 1393 година, училището въ Търново било затворено и ученицитъ се разбѣгали по разни страни. Турцитъ и гърцитъ не позволявали да има българско училище. Но българското четмо и писмо не се изубило. Въ Рилския манастиръ, въ други планински манастири, църкви метоси, въ нѣкои градове и доста села, скришомъ, въ затѣпени стаи, наречени *килии*, пакъ се събирали ученици за учение. Въ тия килии изъ затѣпенитъ манастири се запазило отъ турци и гърци българското четмо и писмо.